

Korai gyermekkori fogszuvasodás (ECC): IAPD Bangkok Deklaráció

1. Bevezetés

Az egyezmény célja a korai gyermekkori fogszuvasodást (early childhood caries: ECC) illetően egy világszerte elfogadott, bizonyítékon alapuló definíció, illetve egységes álláspont meghatározása a betegség etiológiájára, rizikófaktoraira, emellett a betegség előfordulási gyakoriságát csökkentő beavatkozásokra vonatkozóan, melyek egységes szemlélettel, irányelvekkel ezen krónikus betegség csökkenéséhez vezetnek. Az International Assotiation for Pediatric Dentistry (IAPD) 11 szakembert hívott össze világszerte, azzal a céllal, hogy létrejöhessen ez a közlemény.

2. Az IAPD Bangkok Deklaráció

A korai gyermekkori fogszuvasodás (ECC) egy vagy több fog szuvasodása, foghiány, vagy tömött fogfelszín előfordulásaként definiálható, hat évnél fiatalabb gyermekek tejfogazatában. A tejfogoknak helyfenntartó szerepük van a maradó fogak számára, illetve fontosak a gyermek jólétének szempontjából, hiszen a tejfog szuvasodás krónikus fájdalomhoz, fertőzéshez és egyéb megbetegedésekhez vezethet. Az ECC megelőzhető, ennek ellenére több mint 600 millió gyermeket érint világszerte, és többnyire kezelés nélkül marad. Ez a betegség nagymértékben befolyásolja az érintett gyermekek, illetve családjaik életminőségét, és egy elkerülhető probléma a társadalom számára.

Az ECC a fogszuvasodás egyéb formáihoz hasonlóan egy biofilm által közvetített, cukrok által elősegített, multifaktoriális és dinamikus rendellenesség, mely a fogak keményszöveteinek remineralizációs és demineralizációs folyamatainak egyensúlyának felbomlására vezethető vissza. A fogszuvasodás biológiai, viselkedésbeli, pszichológiai faktorok által befolyásolt folyamat, mely összefüggésben van az egyén környezetével. A nagy mennyiségű cukorbevitel az ECC közös rizikófaktorá egyébb nem fertőző betegségekkel, mint a szív-érrendszeri megbetegedések, a cukorbetegség és a túlsúly. A megnövekedett cukorbevitel elnyújtja a fog felszínéhez tapadó baktériumok savtermelését, és változást okoz a fogakon található biofilm összetételében és kémhatásában. Hosszan tartó fennállás esetén ez a megváltozott közeg a fogak keményszöveteinek demineralizációjához vezet. Az ECC a zománc fejlődési rendellenességeivel is összefüggést mutat.

Az ECC megfelelő menedzselése jól informált szülők, egészségügyi dolgozók és védőnők által, egy tudományos tényeken alapuló irányelv segítségével, rendkívül fontos a betegség megelőzésében és visszaszorításában. Az ECC visszaszorításának segítésére szolgál a caries rizikó becslés, mely a carieses léziók kialakulási valószínűségét ítéli meg, egyénre vagy csoportra vonatkoztatva. Az egyénre vonatkozó rizikó becslés a prevenciós tevékenység, illetve kezelés meghatározásának kulcsfontja.

A prevenciós tevékenység három nagy csoportba sorolható be. A primér prevenció a szájhigiéna fejlesztését, a szülők, gondozók és védőnők oktatását, az

egyszerű szénhidrátok fogyasztásának csökkenését és a fluoridok alkalmazását foglalja magába. A szekunder prevenció a korai elváltozások hatékony kiszűrésén, fluorid tartalmú lakkok, gélek alkalmazásán, és barázdazáráson alapul. A terciér prevenció a kavitációval járó léziók kiszűrését és konzerváló fogászati ellátását jelenti.

3. Ajánlások

A korai gyermekkori fogszuvasodás előfordulásának csökkentésére az IAPD Bangkoki Deklaráció a következő ajánlásokat teszi négy fő pontban:

1. Hívjuk fel a figyelmet a korai gyermekkori fogszuvasodásra szülők, védőnők, fogorvosok, dentálhigiénikusok, egészségügyi dolgozók és egyéb résztvevők által.
2. Csökkentsük a cukorfogyasztást, valamint kerüljük el az egyszerű szénhidrátokat tartalmazó ételek és italok fogyasztását 2 éves kor alatt.
3. Napi kétszeri fogmosás szülők által, vagy szülők segítségével, fluoridos fogkrémmel (minimum 1000 ppm fluoridtartalommal) a gyermek korának megfelelő mennyiségű fogkrémet használva.
4. Nyújtsunk prevenció tanácsokat a szülőknek már a gyermek születését követő első évben egészségügyi dolgozók és védőnők által, és utaljuk be őket egy fogorvoshoz további átfogó gondozás céljából.

További ajánlások:

- A döntéshozók támogassanak egy olyan ismeretterjesztő és oktatási reformot mely kiemelt hangsúlyt fektet az ECC betegség bizonyítékokon alapuló megelőzésére és átfogó ellátására.
- A nemzetközi eredmények egységesítésének érdekében a tudományos vizsgálatokban rögzíteni kell a kavitációval nem járó és a kavitációval járó szuvasodásokat, utóbbit tovább csoportosítva kezdeti-, közepes- és előrehaladott stádiumokra. A gyermekeket három és öt éves korukban kell szűrni, és elvégezni a preventív, vagy konzerváló beavatkozásokat.
- A fogorvosi egyetemeken világszere szükséges az ECC oktatása, hogy biztosítható legyen a bizonyítékokon alapuló és rizikócsoportoknak megfelelő preventív ellátás, mely az operatív kezelésekkel egyenlő hangsúlyt kap.
- További kutatások szükségesek az ECC betegséggel kapcsolatban: az egészségre és az életminőségre való hatás, a beavatkozások, és gazdasági vonatkozások vizsgálata segíthet a hatékony és idejében történő kezelések előnyeinek megértésében.

A függelék, melyet szakértői csoport hozott létre, széles körű információkat tartalmaz az ECC-vel kapcsolatban szakemberek és laikusok számára is. Egy részletes tanulmány „Global Perspective of Early Childhood Caries Epidemiology, Aetiology, Risk Assessment, Societal Burden, Management, Education and Policy” címmel tartalmazza a naprakész bizonyítékokat, és hivatkozásokat, amelyek alapján a deklaráció megszületett.

A nemzetközi kongresszus az ECC-ről 2018 november 2-4. között zajlott le Bangkokban. A szakértői csapat tagjai: Drs. N.B. Pitts (U.K), R. Baez (USA), C. Diaz-Guallory (USA), K. Donly (USA), C. Feldens (Brazil), C. McGrath (Hong Kong), P. Phantumvanit (Thailand), K. Seow (Australia), N. Sharkov (Bulgaria), N. Tinanoff (USA), and S. Twetman (Denmark).

IAPD Bangkok Deklaráció:

Mi a korai gyermekkori fogszuvasodás (ECC)?

- Fogszuvasodás: A fogszuvasodás egy biofilm által közvetített, cukrok által elősegített, multifaktoriális és dinamikus rendellenesség, mely a fogak keményszöveteinek remineralizációs és demineralizációs folyamatainak egyensúlyának felbomlására vezethető vissza. A fogszuvasodás biológiai, viselkedésbeli, pszichológiai faktorok által befolyásolt folyamat, mely összefüggésben van az egyén környezetével.
- ECC: Köznyelvi definíció: fogszuvasodás hat év alatti gyermekeknél, mely gyakori, a legtöbb esetben kezeletlen, és jelentősen befolyásolja a gyermekek életét. Klinikai definíció: A korai gyermekkori fogszuvasodás egy, vagy több fogszuvasodás, foghiány, vagy tömött fogfelszín előfordulásaként definiálható, hat évnél fiatalabb gyermekek tejfogzatában.

Összefüggések az ECC betegséggel kapcsolatban:

A fogszuvasodás a leggyakoribb, megelőzhető betegség.

Kezeletlen tejfogazati fogszuvasodás több mint 600 millió gyermeket érint világszerte.

A magas cukorbevitel közös rizkófaktora a fogszuvasodásnak, és más egyéb nem fertőző betegségeknek, mint a kardiovaszkuláris betegségek, a diabétesz, és a túlsúly.

Az ECC elfogadhatatlan terhe:

- Az ECC elfogadhatatlan teherrel bír mind a gyermekek, mind a családok és a társadalom számára is.
- Az időben elkezdett megfelelő prevenciók tevékenység és ECC menedzsment: fontos, hogy csökkentsük ezt a terhet, és növeljük a gyermekek életszínvonalát világszerte.

Hogyan csökkentjük a korai gyermekkori fogszuvasodás előfordulását?

Az ECC multifaktoriális és nincs egy egyszerű vagy egyedüli megoldás a komplex 'Caries kirakósra'. A többszörösen érintettek (felnőttek) elkötelezettsége elengedhetetlen ahhoz, hogy a caries okainak több aspektusból való ismertetése révén az ECC megelőzhető legyen.

Az ECC primer prevenciója

- Az intervenciók közösségi szinten való bővítése
- Az új betegség egyéni szinten való megelőzése

Az ECC szekunder prevenciója

- a kezdeti, kavitációt megelőző léziók hatékony kontrollja
- az előrehaladott léziók gátlása, ahol az lehetséges

Az ECC tercier prevenciója

non-invazív módszerek a caries karbantartására
megfelelő, fogmegtartó helyreállító kezelések

A korai gyermekkori fogszuvasodás előfordulásának csökkentésére az IAPD Bangkok Deklaráció a következő ajánlásokat teszi négy fő pontban:

1. Hívjuk fel a figyelmet a korai gyermekkori fogszuvasodásra szülők, védőnők, fogorvosok, dentálhigiénikusok, egészségügyi dolgozók és egyéb résztvevők által.
2. Csökkentjük a cukorfogyasztást, valamint kerüljük el az egyszerű szénhidrátokat tartalmazó ételek és italok fogyasztását 2 éves kor alatt.
3. Napi kétszeri fogmosás szülők által, vagy szülők segítségével, fluoridos fogkrémmel (minimum 1000 ppm fluoridtartalommal) a gyermek korának megfelelő mennyiségű fogkrémet használva.
4. Nyújtunk prevenció tanácsokat a szülőknek már a gyermek születését követő első évben egészségügyi dolgozók és védőnők által, és utaljuk be őket egy fogorvoshoz további átfogó gondozás céljából.